

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

GIS-BW-43230-146/KP/16/1
SK 21373/2016

Warszawa, dnia 2016-06-09

- wg rozdzielnika -

Szanowni Państwo,

Mając na uwadze zbliżający się termin rozpoczęcia obchodów XXXI Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016, Główny Inspektorat Sanitarny zwrócił się do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny o opracowanie wytycznych dotyczących warunków udostępniania wody do picia pielgrzymom uczestniczącym w Światowych Dniach Młodzieży.

Powszechnie wiadomo, że zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia jest niezwykle istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa konsumentów dlatego mając na uwadze potrzebę zwrócenia uwagi na możliwość zaopatrzenia pielgrzymów w wodę do picia z różnych źródeł, niniejszym w załączeniu przedkładam opracowany przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny materiał pomocniczy dotyczący ogólnych zaleceń i warunków udostępniania wody do picia pielgrzymom uczestniczącym w Światowych Dniach Młodzieży do służbowego wykorzystania.

Równocześnie proszę o przekazanie niniejszego dokumentu właściwym państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym oraz wszelkim potencjalnie zainteresowanym podmiotom, podejmującym działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody w przypadku organizacji imprez masowych lub innych tego typu wydarzeń.

Załącznik 1

z powarowaniem

Główny Inspektor Sanitarny

[Signature]

Małgorzata Kucharska
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

RPU/10705/2016 P
Data: 2016-06-15

Rozdzielnik:

1. Pan Jacek Klakočar, Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu;
2. Pan Jerzy Kasprzak, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy;
3. Pan Mirosław Starzyński, Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie;
- ④ 4. Pani Dorota Konaszczuk, Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp.;
5. Pani Urszula Sztuka-Polińska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi;
6. Pani Maria Pawlak, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie;
7. Pani Anna Matejuk, Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu;
8. Pani Katarzyna Siekierzyńska-Zapała, Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie;
9. Pani Elżbieta Abramowicz, Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku;
10. Pan Tomasz Augustyniak, Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku;
11. Pani Elżbieta Socha-Stolarska, Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach;
12. Pan Janusz Dzisko, Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie;
13. Pan Andrzej Trybusz, Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu;
14. Pani Małgorzata Domagała-Dobrzycka, Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie.

W zależności od miejsca zakwaterowania pielgrzymów, którzy przybędą na Światowe Dni Młodzieży, będą oni zaopatrywani w wodę z różnych źródeł. Należy wskazać, iż w związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 1989), wymagania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinny być spełnione nie tylko przez przedsiębiorstwa wodociągowe ale również przez podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. Kluczowe zmiany w zakresie przepisów nowelizowanego w 2015 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia w systemie kontroli, jakie zostały poczynione w systemie zaopatrzenia w wodę i to przede wszystkim zwiększenie/zintensyfikowanie nadzoru organów PIS nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi polegającego m.in. na objęciu nadzorem ww. podmiotów.

1. W przypadku goszczenia większych grup pielgrzymów i udostępniania im instytucjonalnych miejsc zakwaterowania lub prywatnych pól biwakowych postępowanie zależy od rodzaju zaopatrzenia w wodę danego obiektu.

- Jeżeli jest to prywatna studnia, na terenie pola lub w sąsiadującej posesji, z której woda nie jest objęta nadzorem sanitarnym, niezbędne jest wykonanie badania mikrobiologicznego wody, obejmującego wskaźniki skażenia kałowego wody tj. E. coli i enterokoki. Z uwagi na krótki czas korzystania z wody przez pielgrzymów (kilka dni) nie jest konieczne wykonywanie oznaczeń parametrów fizykochemicznych. Badanie powinno być wykonane ze stosownym wyprzedzeniem (3-4 tygodnie), aby w razie negatywnego wyniku możliwe było zorganizowanie innego źródła zaopatrzenia w wodę lub innego miejsca zakwaterowania.

- Za ryzykowne i niepożądane należy uznać zakwaterowanie większej grupy pielgrzymów na polu biwakowym/namiotowym, pozbawionym jakiegokolwiek źródła zaopatrzenia w wodę. Dowiezienie wody beczkowitzem jest rozwiązaniem, które może być stosowane w ostateczności, ale nie może być rekomendowane bez zastrzeżeń, ponieważ woda taka z reguły wymaga przygotowania bezpośrednio przed spożyciem, co w warunkach polowych może być trudne.

- Placówki oświatowo-wychowawcze i internaty, w których również mogą być kwaterowane grupy pielgrzymów, z reguły zapewniają dostępność wody ze zbiorowych systemów

zaopatrzenia, która jest objęta kontrolą sanitarną. Nie wymagają one specjalnych przygotowań, wyjątkiem jest jedynie sytuacja, gdy przed zakwaterowaniem pielgrzymów dokonywana była wymiana lub remont instalacji wodnej w budynku, ewentualnie dokonano montażu nowego punktu czerpalnego. W takim przypadku celowe jest kontrolne badanie mikrobiologiczne wody (*E. coli* i enterokoki), podobnie jak wtedy, gdy placówka zaopatrywana jest w wodę z własnej studni, z której woda nie była ostatnio poddawana badaniom i aktualna jakość mikrobiologiczna wody nie jest znana.

2. Przed przybyciem pielgrzymów należy ponadto sprawdzić ciśnienie wody w instalacji, sprawność punktów czerpalnych, drożność odpływów i usunąć ewentualne nieprawidłowości. Punkty czerpalne na polach biwakowych i namiotowych powinny być czytelnie oznakowane, łatwo dostępne, możliwe do jednoczesnego wykorzystania przez grupę osób, ich bezpośrednie otoczenie powinno zapewniać odprowadzenie rozlanej wody (unikanie zastoju wody i związanego z tym ryzyka poślizgnięcia się i wypadku), korzystne jest też ich zaduszenie i możliwość oświetlenia po zmroku.
3. Sposób korzystania z wody udostępnianej pielgrzymom w punktach czerpalnych w miejscach noclegowych nie odbiega od ogólnie przyjętego, nie mają tu uzasadnienia specjalne zalecenia, odmienne od obowiązujących wszystkich użytkowników także w innych okolicznościach. Należy unikać dotykania punktu wylotu wody rękami, wkładania kranu do ust. W przypadku używania naczyń jednorazowych do czerpania i picia wody ważne jest, aby nie pomylić naczyń nowych z już wykorzystanymi i wyraźnie oznakować i rozdzielić miejsca ich przechowywania. Administrator lub zarządca obiektu lub osoba przez niego wyznaczona powinna co najmniej kilkakrotnie w ciągu dnia okresowo sprawdzać czystość i stan urządzeń czerpalnych i ich otoczenia, wykonując w razie potrzeby niezbędne prace porządkowe. Za minimum należy uznać kontrolę ich stanu rano i wieczorem, zarówno przed, jak i po korzystaniu z nich przez większą grupę zakwaterowanych gości.
4. Szczególne problemy mogą wiązać się z zaopatrzeniem pielgrzymów w wodę do picia poza miejscem zakwaterowania. Optymalnym rozwiązaniem jest woda butelkowana, jednak z uwagi na możliwą znaczną liczbę pielgrzymów może się ona okazać trudna do zapewnienia wszystkim uczestnikom. Możliwym do przyjęcia rozwiązaniem jest zachęcanie uczestników do ponownego wykorzystania butelki po zużyciu wody i napełniania jej wodą z kranu. Zabieg taki można powtarzać kilkakrotnie. Należy jedynie przestrzec przed wykorzystaniem do tego celu wody o niekontrolowanej jakości, na

przykład wody z fontann – dopuszczalne jest wyłącznie użycie wody zdatnej do spożycia. Wody w butelce nie należy przechowywać dłużej niż 24 godziny. Jednocześnie dostępne na ulicach punkty czerpalne i źródła wody niezdatnej do spożycia, na które mogą natrafić uczestnicy, należy wyraźnie oznaczyć, najlepiej piktogramami, w sposób jednoznaczny przestrzegając przed jej spożyciem.